

POLICIES FOR ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF TERRITORIAL COMPETITION

POLITICILE DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ ÎN CONTEXTUL CONCURENȚEI TERITORIALE

PÎNZARU Patricia-Cătălina, studentă, specialitatea: Economie
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail autor: pinzaru.patricia_catalina@ase.md

Abstract: This paper examines the impact of economic development policies on regional competitiveness in the context of territorial competition. It employs both qualitative and quantitative methods to analyze how policies focused on innovation, infrastructure, and human capital contribute to regional economic growth and sustainability. The research highlights the importance of integrated policies that address technological innovation, infrastructure development, and human capital to enhance competitive advantages. It also explores how these policies can be adapted to different regional contexts to maximize their impact. The study further investigates the challenges regions face in implementing these policies, including issues related to governance, resource allocation, and institutional capacity. Additionally, it examines the role of regional cooperation and the interaction between public and private sectors in overcoming these barriers. Through this analysis, the paper offers insights into how well-designed economic development policies can foster sustainable growth and enhance regional competitiveness.

Key words: Economic development, territorial competition, regional policies, economic growth, competitiveness, innovation.

JEL CLASSIFICATION: R58, O18, H73

INTRODUCERE

În contextul actual al globalizării și intensificării competiției economice, dezvoltarea regională a devenit o prioritate strategică pentru guverne și autorități locale. Politicile de dezvoltare economică joacă un rol esențial în modelarea performanței economice a regiunilor, influențând competitivitatea teritorială, atragerea investițiilor și creșterea sustenabilă. Concurența teritorială determină regiunile să adopte strategii inovatoare pentru a-și valorifica avantajele competitive și a atrage resurse economice, tehnologice și umane.

Scopul acestei lucrări este de a analiza impactul politicilor economice asupra competitivității teritoriale, evidențiind strategiile și instrumentele utilizate de diferite regiuni pentru a stimula creșterea economică. În acest sens, sunt investigate principalele direcții de acțiune în politicile economice regionale, precum investițiile în infrastructură, dezvoltarea capitalului uman, sprijinirea inovării și optimizarea politicilor fiscale și administrative.

Obiectivele principale ale cercetării sunt:

1. **Identificarea factorilor-cheie ai competitivității teritoriale**, analizând modul în care politicile economice influențează dezvoltarea regională.
2. **Evaluarea impactului politicilor de dezvoltare economică**, prin compararea strategiilor aplicate în diferite regiuni și efectele acestora asupra creșterii economice.
3. **Determinarea celor mai eficiente măsuri pentru creșterea competitivității regionale**, oferind recomandări pentru îmbunătățirea politicilor economice în vederea maximizării beneficiilor concurenței teritoriale.

Prin această cercetare, se urmărește oferirea unei perspective asupra modului în care regiunile pot adopta politici economice eficiente pentru a-și consolida poziția în competiția teritorială, promovând o dezvoltare echilibrată și sustenabilă.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

1. Concurența teritorială și impactul asupra dezvoltării economice

Concurența teritorială a devenit un factor esențial în dezvoltarea economică a regiunilor, având un impact direct asupra atragerii investițiilor, dezvoltării infrastructurii și creării de locuri de muncă. Aceasta presupune competiția dintre regiuni pentru resurse economice, capital uman și tehnologii avansate, în vederea asigurării unei creșteri sustenabile (Legea Republicii Moldova, 2006).

Un concept fundamental în acest context este avantajul competitiv regional, definit de Porter (1990) ca fiind capacitatea unei regiuni de a-și valorifica resursele și politicile pentru a genera dezvoltare economică durabilă. Regiunile care adoptă strategii integrate, bazate pe investiții în educație, infrastructură și inovare, reușesc să își mențină o poziție competitivă pe termen lung. Spre exemplu, economiile dezvoltate au promovat crearea de clustere industriale, care facilitează colaborarea dintre companii, instituții de cercetare și administrații locale (Camagni, 2020).

În Republica Moldova, politicile de dezvoltare regională sunt coordonate de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și vizează reducerea disparităților economice dintre regiuni prin investiții în infrastructură și sprijinirea inițiativelor antreprenoriale locale (Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, 2021).

2. Politici economice regionale și rolul lor în dezvoltarea sustenabilă

Politicile economice regionale au un rol determinant în stimularea competitivității teritoriale și în asigurarea unei creșteri economice echilibrate. Acestea pot fi clasificate în mai multe categorii:

- **Politici fiscale și de atragere a investițiilor:** Multe regiuni utilizează facilități fiscale și subvenții pentru a atrage companii și investitori străini. Spre exemplu, în Uniunea Europeană, fondurile structurale au fost utilizate pentru a sprijini dezvoltarea regiunilor mai puțin dezvoltate, contribuind la reducerea decalajelor economice.

- **Politici de infrastructură:** Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații este esențială pentru creșterea economică regională. Studiile arată că regiunile cu rețele de transport modernizate atrag mai multe investiții și au o productivitate mai mare (Banca Mondială). În Moldova, programul de modernizare a drumurilor finanțat de Banca Mondială a avut un impact pozitiv asupra mobilității economice (Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, 2021).

- **Politici de inovare și digitalizare:** Regiunile care investesc în tehnologie și digitalizare devin mai atractive pentru industriile inovatoare. De exemplu, Germania și Franța au implementat strategii naționale de digitalizare care au condus la dezvoltarea unor ecosisteme tehnologice avansate (Camagni, 2020).

3. Efectele politicilor economice asupra competitivității teritoriale

Implementarea unor politici economice eficiente are efecte semnificative asupra competitivității teritoriale. Analizele empirice indică faptul că regiunile care aplică strategii economice coerente înregistrează o creștere economică mai rapidă și atrag mai multe investiții străine (Porter, 1990).

În Republica Moldova, Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030” include măsuri specifice pentru stimularea creșterii economice regionale, punând accent pe îmbunătățirea infrastructurii și dezvoltarea IMM-urilor (Legea Republicii Moldova, 2006). De asemenea, studiile realizate asupra regiunilor din Europa de Est arată că politicile economice bazate pe facilități fiscale și investiții în educație au condus la o creștere sustenabilă a PIB-ului regional (Uniunea Europeană, n.d.).

Un alt aspect esențial este colaborarea transfrontalieră, care permite regiunilor să își sporească avantajele competitive. Inițiative precum Strategia Dunării a UE au demonstrat că parteneriatele regionale pot stimula inovația și pot facilita integrarea economică.

CONCLUZII

Politicile de dezvoltare economică în contextul concurenței teritoriale reprezintă un element esențial al strategiilor regionale moderne, având un impact semnificativ asupra creșterii economice, atragerii investițiilor și îmbunătățirii nivelului de trai. Analiza efectuată demonstrează că succesul unei regiuni depinde de capacitatea acesteia de a adopta politici economice integrate și adaptate specificului local (Legea Republicii Moldova, 2006).

O concluzie principală a studiului este că **regiunile care investesc strategic în infrastructură, digitalizare și educație obțin avantaje competitive durabile**. Dezvoltarea infrastructurii de transport și comunicații, combinată cu sprijinirea inovației și cercetării, creează un mediu propice pentru atragerea investitorilor și stimularea dezvoltării economice pe termen lung (Porter, 1990). În acest sens, experiența statelor membre ale Uniunii Europene demonstrează că **o abordare coordonată, susținută prin politici fiscale și administrative eficiente, conduce la o creștere economică accelerată** (Camagni, 2020).

De asemenea, analiza politicilor economice regionale relevă faptul că **economiile de aglomerație și specializarea regională joacă un rol crucial în sporirea competitivității teritoriale**. Crearea de clustere industriale și stimularea colaborării dintre sectorul privat, universități și administrațiile publice generează o economie mai inovatoare și rezilientă (Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, 2021).

În Republica Moldova, dezvoltarea regională rămâne o provocare, însă strategiile adoptate în cadrul **Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”** demonstrează un angajament clar în direcția reducerii disparităților teritoriale și îmbunătățirii infrastructurii economice (Uniunea Europeană, n.d.). Cu toate acestea, pentru ca aceste politici să aibă efecte durabile, este necesară **o coordonare mai eficientă între autoritățile locale și centrale, alături de o alocare mai inteligentă a resurselor**.

Recomandări pentru îmbunătățirea politicilor economice regionale.

Pe baza concluziilor studiului, se propun următoarele măsuri pentru îmbunătățirea competitivității teritoriale:

1. **Creșterea investițiilor în infrastructură și digitalizare** – dezvoltarea unor rețele moderne de transport și comunicații poate facilita integrarea economică a regiunilor mai puțin dezvoltate.
2. **Diversificarea economiilor regionale** – promovarea unor industrii emergente și sprijinirea IMM-urilor vor permite regiunilor să își reducă dependența de sectoarele economice tradiționale.
3. **Implementarea unor politici fiscale adaptate specificului fiecărei regiuni** – oferirea unor stimulente fiscale bine direcționate poate contribui la atragerea capitalului străin și la dezvoltarea antreprenoriatului local.
4. **Dezvoltarea de parteneriate public-private pentru stimularea inovației** – colaborarea între sectorul privat, mediul academic și autoritățile publice poate accelera tranziția către o economie bazată pe cunoaștere.
5. **Adoptarea unor strategii economice sustenabile** – integrarea principiilor economiei circulare și a energiei regenerabile poate consolida poziția regiunilor în competiția economică globală.

Prin implementarea acestor măsuri, regiunile pot deveni mai competitive, mai atractive pentru investiții și mai bine pregătite pentru provocările economice viitoare (Banca Mondială).

REFERINȚE:

1. Banca Mondială. (n.d.). *Moldova Road Modernization Project*. <https://www.worldbank.org/>
2. Camagni, R. (2020). *Territorial Competitiveness and Smart Specialization Strategies*. Edward Elgar Publishing.
3. Legea Republicii Moldova nr. 438-XVI din 28.12.2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova. (2007). *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 21-24, art. 68.
4. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova.(2021). *Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”*.
5. Porter, M. (1990) *The Competitive Advantage of Nations*. Free Press.
6. Uniunea Europeană.(n.d.). *Cohesion Policy* . https://ec.europa.eu/regional_policy/en/

Coordonator științific: COBAN Marina, dr., conf. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu – Bodoni 61
e-mail: marinac@ase.md